

הוראות בנק ישראל

חוזר מס' 283/06

הפקדות יבואנים

נתבקשתי על-ידי נגיד בנק ישראל להביא לידיעתכם את הדברים דלקמן :
הממשלה פרסמה צו בדבר הפקדת כסף לגבי ייבוא סחורות מסויימות, על-פי פקודת הסמכויות
בענין ייבוא, ייצוא ומכס (הגנה) 1939. הצו שהתפרסם ב"רשומות" מיום 11.1.70 מיועד להביא
להפקדת סכומי כסף בקשר לייבוא סחורות.

מטרתו של צעד זה היא להפחית את הייבוא, ועל-ידי כך לשפר את מאזן התשלומים של
המדינה ולהאיט את ירידת יתרות מטבע החוץ, מטרה שחשיבותה הרבה מוכרת על-ידי כל אזרחי
ישראל.

כדי לסייע בכך נדרשים המוסדות הבנקאיים שלא לממן, בשום מקרה, את ההפקדות של
היבואנים, היות וכל מימון כזה ישים לאל את צעד המדיניות האמור, שמטרתו שיפור מאזן
התשלומים של המדינה.

אין המוסדות הבנקאיים יכולים לצפות לשום הקלות אם כתוצאה מהגדלת האשראי לשם
מימון הפקדות ייגרמו גרעונות בנכסים הנזילים.

אנו בטוחים כי המוסדות הבנקאיים ייענו לבקשה זו ויסייעו לממשלה בהגשמת מטרותיה של
מדיניות ההפקדות.

בכבוד רב,
המפקח על הבנקים

ה' בשבט תש"ל
12 בינואר 1970

חוק בנק ישראל, תשי"ד—1954

הוראות בדבר נכסים נזילים

בתוקף סמכותי לפי סעיף 49 לחוק בנק ישראל, תשי"ד—1954¹, ולאחר התייעצות עם הוועדה
ובאישור הממשלה, אני מורה לאמור :

תיקון
סעיף 11
סעיף 11 להוראות בנק ישראל (נכסים נזילים), תשי"ח—1957² יסומן 11(א)
ולאחריו יבוא :

¹ ס"ח תשי"ד, עמ' 192.

² ק"ת תשי"ח, עמ' 492 ; תשכ"א, עמ' 1309 ; תשכ"ב, עמ' 2529.

"(ב) (1) בסעיף-קטן זה :

"חסכון תמורה" — חסכון שלפי תנאיו :

(א) יופקדו במוסד בנקאי פיקדונות המורכבים, בכללותם או בחלקם, מתעודות מלוות המדינה, שאושרו על-ידי בנק ישראל לצורך זה.

(ב) המוסד הבנקאי, חייב למכור תעודות אלה למדינה תמורת תעודות פיקדון, שאושרו על-ידי בנק ישראל לצורך זה.

"זיכוי בעד תעודות" — הסכום בו יזוכה, לפי תנאי חסכון תמורה, חשבון המפקיד בעד תעודות מלווה שהפקיד.

(2) מכל חסכון תמורה, המופקד במוסד בנקאי, יחזיק המוסד על אף האמור בסעיף-קטן (א) נכסים נזילים כמפורט בסעיף 12, בשיעורים אלה :

(א) לגבי הזיכוי בעד תעודות 0%.....

(ב) לגבי יתרת הפיקדון 85%.....

(3) סכום הזיכויים בעד תעודות לא ייחשב כחסכונות מופקדים במוסד בנקאי לצורך סעיף 13(3).

תחילה 2. תחילתן של הוראות אלה היא ביום י"ג באדר א' תש"ל (19 בפברואר 1970).

השם 3. להוראות אלה ייקרא "הוראות בנק ישראל (נכסים נזילים) (תיקון), תש"ל—1970".

ג' באדר א' תש"ל
(9 בפברואר 1970)

דוד הורוביץ
נגיד בנק ישראל

חוזר מספר 285/06

הוראות בדבר נכסים נזילים

הנני מתכבד לצרף בזה הוראות בנק ישראל (נכסים נזילים) (תיקון), תש"ל—1970, שיפורסמו בקרוב בקובץ התקנות.

התיקון הנ"ל בא להסדיר את ההוראות הנוגעות לחסכונות המופקדים בתכניות מאושרות מסוג "תמורה" לפיהן רק חלק מסכום הפיקדון מופקד בצורת מזומנים והיתר מופקד בצורת תעודות מלווה קליטה וחסכון חובה.

בהתאם לתיקון הנ"ל, החל מיום י"ג באדר א' תש"ל (19 בפברואר 1970), יוחזק החלק של החסכונות המופקד בתעודות מלווה קליטה בפיקדון אצל האוצר, ואילו החלק המופקד בצורת מזומנים יושקע לפי הכללים הרגילים לגבי חסכונות אחרים, כלומר :

לפחות 60% בניירות-ערך מאושרים ;

לא יותר מ-25% בהלוואות והשקעות מאושרות ;

15% לשימוש החופשי של המוסד הבנקאי.

להלן רשימת המלוות שאושרו לצורכי הפקדה במסגרת התכניות הנ"ל :

מלווה קליטה, תשכ"ב—1961

מלווה קליטה (הארכה), תשכ"ב—1962

חיסכון חובה, תשכ"ב—1962

מלווה קליטה וחיסכון חובה, תשכ"ג—1963
מלווה קליטה וחיסכון חובה (הארכה), תשכ"ד—1964
אודה אם תאשרו קבלת החוזר הנ"ל על התלוש המצורף.

בכבוד רב,
המפקח על הבנקים

ה' באדר א' תש"ל
11 בפברואר 1970

חוזר מס' 289/06

קרן מימון הייצוא

בהמשך לחוזרנו מס' 282/06 מיום 9 בינואר 1970 הנני מתכבד להודיעכם כי טרם נסתיימו הדיונים בענין שינויים בסדרי המימון באמצעות קרן הייצוא. לפיכך יוארך תוקף ההקלות עליהן הודעתי לכם בחוזרנו מס' 274/06 מיום 10 בנובמבר 1969 עד השבוע המסתיים ביום 18 במרץ 1970.
פרט לכך תשארגנה בעינן הוראות חוזר מס' 274/06.

בכבוד רב,
המפקח על הבנקים

י"ז באדר א' תש"ל
23 בפברואר 1970

חוזר מספר 290/06

צו בדבר ערבויות להבטחת אשראי — ערבות נגדית וערבון כסף (המשך)

ברצוני להבהיר את עמדתנו בקשר לשאלות מסויימות, שהתעוררו בעקבות חוזר מס' 281/06 מ-2 בינואר 1970.

1. ערבות כללית (סעיף 2(א) לחוזר מס' 281/06)

מכיוון שבנקים מחוץ לישראל אינם בקיאים במערכת ההגבלות החלות על מוסדות בנקאיים בארץ, מצאתי מקום להקל על הדרישות בקשר להצמדת הערבות הנגדית של בנק זר לערבות של המוסד הבנקאי המקומי. אי לכך, כאשר הערב הנגדי הוא בנק מחוץ לישראל נראה כערבות נגדית, ערבות כללית לכל חובותיו של מבקש הערבות. אולם, הכרה זו מותנית בקיום הסכם בכתב בין הבנק הערב המקומי לבין מבקש הערבות בו נקבע שהבנק הערב ישתמש בערבות הנגדית, בראש וראשונה לכיסוי חובותיו של מבקש הערבות בגין ערבויות שנתן הבנק הערב, ורק לאחר חיסול ערבויות אלה תשמש הערבות הכללית להבטחת חובות אחרים של מבקש הערבות. כל שינוי בעדיפות של הערבות על חובות אחרים של הלקוח יגרוור פסילת הערבות הכללית כערבות נגדית מיום היווצרותה.

מובן שערבות כללית מבנק מחוץ לישראל חייבת למלא את הדרישות האחרות של חוזר 281/06, כגון חפיפת מועדי התשלום וכו'.

אם סכומה של ערבות כללית, המשמשת גם כערבות נגדית, עולה על סכום ערבותו של הבנק

הערב, הוא רשאי להשתמש בה כדי להיגבות מן הערב הנגדי בגין חבויות אחרות של מקבל הערבות, בגבולות עודף סכום הערבות הכללית על סכום הערבות שנתן. זאת בהנחה שעדיפותה של הערבות העיקרית משוריינת בערבות הכללית (או בהסכם לואי במקרה של ערבות נגדית מבנק מחו"ל). אם, למשל, הערבות הנגדית הכללית מכסה חובות של מבקש הערבות עד סך 100,000 ל"י והבנק הערב נתן ערבות עבור המבקש בסך 75,000 ל"י, רשאי הבנק הערב לגבות עד 25,000 ל"י מהבנק הערב הנגדי בגין חובות אחרים של מבקש הערבות, אפילו לפני זמן הפירעון של הערבות העיקרית. גבייה של יותר מ-25,000 ל"י לפני חיסול הערבות העיקרית תסתור את תנאי העדיפות ותגרום לפסילת הערבות הכללית כערבות נגדית מיום היווצרה.

2. הפיפת מועדי פירעון (סעיף 3 לחזור מס' 281/06)

בדרך כלל נקבעת בכל ערבות בנקאית תקופה בה זכאי מקבל הערבות לדרוש את מילויה; אין הוא זכאי לדרוש את מילוי הערבות לפני תקופה זו או אחריה. הדרישה בדבר הפיפת זמני הפירעון של הערבות והערבות הנגדית קשורה בשני קצות התקופה. אם מועד הפירעון האחרון של הערבות הנגדית הוא לפני מועד הפירעון האחרון של הערבות, אין הפיפת זמני פירעון. הוא הדין אם מועד הפירעון הראשון של הערבות הנגדית הוא לאחר מועד הפירעון של הערבות. כדי להקל על הדרישה בדבר גביית ערבות נגדית מבנק מחוץ לישראל נכיר בערבות נגדית כזאת רק אם הערב הנגדי נהנה משהות של לא יותר מ-30 יום כדי למלא את ערבותו (ולא שהות של שבועיים, כמצויין בחזור מס' 281/06).

3. התחייבות כחייב עיקרי (סעיף 5 לחזור מס' 281/06)

ברצוני להבהיר את הדוגמה שהובאה בסעיף זה. אם הבנק ערב לשטר של "הסוכנות" לפי בקשתה של "הסוכנות", הרי הבנק הערב זכאי לשיפוי מ"הסוכנות" מכוח סעיף 9 לחוק הערבות, תשכ"ז—1967. זכות שיפוי כזאת גינתן לראות כערבות נגדית. ברם, בקשת "הסוכנות" צריכה להינתן בכתב.

4. תחילה

תחילתו של חוזר זה ביום כ"ד בטבת תש"ל (2 בינואר 1970).

י"ח באדר א' תש"ל
24 בפברואר 1970

בכבוד רב,
המפקח על הבנקים

חוזר מס' 295/06

הקלות בקרן למימון הייצוא

בהמשך לחזורי 289/06 מיום י"ז באדר א' תש"ל (23.2.70) הנני מתכבד להודיעכם כי טרם נסתיימו הדיונים בענין השינויים בסדרי המימון באמצעות הקרן למימון הייצוא. לפיכך יוארך תוקף ההקלות עליהן הודעתי לכם בחזורי 274/06 מיום כ"ט בחשוון תש"ל (10.11.69) עד יום ט' בניסן תש"ל (15.4.70) ועד בכלל.
פרט לכך יישארו בעינן הוראות חוזר 274/06.

ח' באדר ב' תש"ל
16 במרס 1970

בכבוד רב,
המפקח על הבנקים

הוראות בדבר נכסים נזילים — החלת ההוראות על תיווך בשטרות

בעיקבות ביטול צו הריבית, הוחלט להחיל את הוראות הנזילות גם על תיווך בשטרות, במגמה שהמוסדות הבנקאיים יפסיקו לעסוק להבא בתיווך בשטרות.

מצורפות בזה (נספח א') הוראות בנק ישראל (נכסים נזילים) (תיקון מספר 2), תש"ל—1970, שיפורסמו ברשומות בימים הקרובים, ושיכנסו לתוקפן ביום חמישי — ג' בניסן תש"ל (9 באפריל 1970).

להלן הסברים לתיקון בהוראות:

פיקדונות בשל תיווך בשטרות (סעיף 1) —

1. כל ערבות במטבע ישראלי לפי סעיף 14' לפקודת הבנקאות, 1941, בקשר לעסקת תיווך בשטרות (להלן — פיקדון בשל תיווך בשטרות) תיחשב כפיקדון החייב בהחזקת נכסים נזילים, בהתאם לשיעורים הקבועים בהוראות.

פיקדונות לזמן קצוב (סעיף 2) —

2. יוצר סוג חדש של פיקדון לזמן קצוב (בכלל זה פיקדון בשל תיווך בשטרות) לתקופה של לפחות 4 חודשים אך פחות מ־6 חודשים. על פיקדונות אלה תחול נזילות בשיעור של 25%.
3. על פיקדונות לתקופה של 6 חודשים לפחות, תחול נזילות בשיעור של 15% כמו קודם.

יתרה מינימלית (סעיף 3) —

4. יש להחזיק יתרה מינימלית בבנק ישראל בשיעור של 7% מיתרת הפיקדונות לזמן קצוב משני הסוגים הנ"ל.

הוראות מעבר (סעיף 4) —

אי-החלת ההוראות על פיקדונות מסוימים בשל תיווך בשטרות (סעיף 4[ה]) —

5. פיקדונות בשל תיווך בשטרות לתקופה של פחות מ־4 חודשים שנוצרו לפני ג' בניסן תש"ל (9 באפריל 1970), לא יהיו חייבים בהחזקת נכסים נזילים.

6. לעומת זאת, פיקדונות חדשים בשל תיווך בשטרות לתקופה של פחות מ־4 חודשים יהיו חייבים בהחזקת נכסים נזילים בשיעור של 65%–70%, ולא יחולו על פיקדונות אלה הוראות המעבר.

7. לפיכך, יהיו על המוסדות הבנקאיים לסווג את יתרות התיווך בשטרות הקיימות אצלם בתאריך הנ"ל ואילך, לשלוש קבוצות לפי אורך התקופה שבין ביצוע עיסקת התיווך לבין זמן פירעון השטר, כדלקמן:

(א) עסקות לתקופה של פחות מ־4 חודשים;

(ב) עסקות לתקופה של 4 חודשים לפחות, אך פחות מ־6 חודשים;

(ג) עסקות לתקופה של 6 חודשים ויותר.

8. הוראות המעבר מאפשרות למוסדות הבנקאיים להפחית את סכום הנכסים הנזילים שעליהם להחזיק בתקופת המעבר בסכום שייקרא "הגירעון המוכר". תקופת המעבר תימשך מיום 9 באפריל 1970 עד 2 ביוני 1971.

9. מאחר שסכום הנכסים הנזילים שיש להחזיק נקבע על בסיס ההתפלגות לפי תקופות של הפיקדונות לזמן קצוב והפיקדונות בשל תיווך בשטרות, ומאחר שהתפלגות זו תשתנה באופן שוטף בתקופת המעבר עם חיסול עסקות התיווך בשטרות, ייקבע הגירעון המוכר על פי השינויים בהתפלגות זו מיום ליום, ויוקטן לפי אחוזי ההפחתה והתקופות המפורטים בנספח ב' המצורף.

10. ההחלה ההדרגתית של תיקון הוראות הנזילות, באמצעות הוראות המעבר, מתיחסת רק לאותם פיקדונות בשל תיווך בשטרות, אשר היו קיימים ביום הקובע, הוא יום כ"ג באדר ב' תש"ל (31 במרס 1970). כל גידול בפיקדונות לתקופה של ארבעה עד ששה חודשים ולתקופה של ששה חודשים ומעלה (ובכללם פיקדונות בשל תיווך בשטרות) מעל ליתרת הפיקדונות לתקופה של ששה חודשים ומעלה וסך-כל הפיקדונות בשל תיווך בשטרות ביום הקובע יהיה חייב בתקופת תחולתן של הוראות המעבר בנזילות בשיעור של 15%.

11. להבהרת דרך חישוב הגירעון המוכר בתקופת המעבר נציג בזה אחר זה מקרה בו לא חל גידול בפיקדונות, כאמור בסעיף 10, ומקרה בו חל גידול בפיקדונות.

12. לצורך חישוב הגירעון המוכר במקרה של אי-גידול בפיקדונות על המוסד הבנקאי לחשב שני גדלים: "חובת נזילות בסיסית" — סכום הנכסים הנזילים שהיה על המוסד הבנקאי להחזיק כנגד פיקדונותיו לתקופה של ששה חודשים ומעלה ביום הקובע, דהיינו: 15% מסכום פיקדונותיו מסוג זה. גודל זה אינו משתנה בתקופת הוראות המעבר. "חובת נזילות" — סכום הנכסים הנזילים שיהיה על המוסד הבנקאי להחזיק כנגד פיקדונותיו, לרבות פיקדונותיו בשל תיווך בשטרות, לתקופות של ארבעה עד ששה חודשים ושל ששה חודשים ומעלה, בהתאם לתיקון הוראות הנזילות, בכל יום. גודל זה ישתנה כאשר תתחלטה עסקות תיווך שטרות לתקופה של פחות מארבעה חודשים, הקיימות ביום הקובע, ותהפוכנה בהדרגה לפיקדונות.

מוסד בנקאי יהיה רשאי להפחית בכל יום את סכום הנכסים הנזילים שיהיה חייב בהחזקתם לפי תיקון הוראות הנזילות בסכום השווה להפרש שבין "חובת הנזילות" שלו באותו יום לבין "חובת הנזילות הבסיסית" שלו, כשהוא מוכפל באחוז ההפחתה, אשר ילך ויקטן בהדרגה, כמפורט בנספח ב'.

דוגמאות לחישוב הגירעון המוכר במקרה מעין זה המתואר לעיל מובאות בנספח ד' המצורף (דוגמאות א' ו'ב').

13. במקרה של גידול בפיקדונות, כמתואר בסעיף 10, יהיה על המוסד הבנקאי להביא בחשבון גודל נוסף:

"פיקדונות מוגדרים ביום הקובע" — יתרת הפיקדונות לתקופה של ששה חודשים ומעלה בצירוף סך-כל הפיקדונות בשל תיווך בשטרות (לרבות פיקדונות לתקופה של פחות מארבעה חודשים) ביום הקובע. גודל זה אינו משתנה בתקופת המעבר.

במקרה זה יהיה שינוי כדלקמן בחישוב הגירעון המוכר, בהשוואה למקרה המתואר בסעיף 12: מן ההפרש שבין "חובת הנזילות" של המוסד הבנקאי בכל יום ובין "חובת הנזילות הבסיסית" שלו, על המוסד הבנקאי להפחית 15% מן הסכום שבו עולים באותו יום הפיקדונות, לרבות פיקדונות בשל תיווך בשטרות, לתקופות של ארבעה עד ששה חודשים ושל ששה חודשים ומעלה, על סכום "הפיקדונות המוגדרים ביום הקובע". ההפרש המופחת, כאמור, יוכפל באחוז ההפחתה, כמתואר בסעיף 12.

דוגמה לחישוב הגירעון המוכר במקרה מעין זה מובאת בנספח ד' (דוגמה ג').

14. בתקופה מ-9 באפריל 1970 עד 1 ביולי 1970, יוכלו המוסדות הבנקאיים להפחית 100% מהגירעון המוכר הנ"ל מסכום הנכסים הנזילים שעליהם להחזיק.
בתקופה מ-2 ביולי 1970 עד 2 ביוני 1971 יוקטן הגירעון המוכר לפי אחוזי ההפחתה המפורטים
בנספח ב'.

הוראות מעבר לחישוב היתרה המינימלית (סעיף 4[ד]) —

15. בתקופת המעבר יהיו המוסדות הבנקאיים רשאים להקטין את סכום הפיקדונות החייבים בהחזקת יתרה מינימלית בשיעור של 7% בבנק ישראל, בסכום שיחושב כדלקמן:
(1) סכום הפיקדונות לזמן קצוב והפיקדונות בשל תיווך בשטרות לתקופה של ארבעה חודשים ויותר, ליום הדו"ח.

בניכוי:

(2) הגידול בסכום הפיקדונות המוגדרים מהיום הקובע (31 במרס 1970) עד ליום הדו"ח.
(3) סכום הפיקדונות לזמן קצוב של ששה חודשים ויותר ביום הקובע (31 במרס 1970).
בתקופה מ-9 באפריל 1970 עד 1 ביולי 1970 יוקטן סכום הפיקדונות החייבים ביתרה מינימלית כנ"ל ב-100% מהסכום המחושב כנ"ל, ובתקופה מ-2 ביולי 1970 עד 2 ביוני 1971 באחוזים המפורטים בנספח ב'.
דוגמאות לחישוב ניתנות בנספח ד'.

דיווח —

16. מוסד בנקאי שאינו יכול לדווח על היתרות ליום רביעי בלבד ולראות יתרות אלו כאילו הן הממוצע היומי של השבוע המסתיים באותו יום.
17. בנספח ג' ניתנת דוגמת טופס לחישוב סכום ההפחתה מהנכסים הנזילים (הגירעון המוכר).
טופס זה יש להגיש כל שבוע כנספח לדו"ח על נכסים נזילים.
טפסים חדשים של הדו"ח על הנכסים הנזילים יישלחו לכם בקרוב.

בכבוד רב,
המפקח על הבנקים

חוזר מס' 299/06

הקלות בקרן למימון הייצוא

בהמשך לחוזרי 295/06 מיום ח' באדר ב' תש"ל (16.3.70) הנני מתכבד להודיעכם כי טרם נסתיימו הדיונים בענין השינויים בסדרי המימון באמצעות הקרן למימון הייצוא. לפיכך יוארך תוקף ההקלות עליהן הודעתי לכם בחוזרי 274/06 מיום כ"ט בחשוון תש"ל (10.11.69) עד יום כ"ג בניסן תש"ל (29.4.70) ועד בכלל.
פרט לכך יישארו בעינן הוראות חוזר 274/06.

בכבוד רב,
המפקח על הבנקים

כ"ד באדר ב' תש"ל
1 באפריל 1970

חוק בנק ישראל, תשי"ד—1954

הוראות דבר בכסים נוילים

בתוקף סמכותי לפי סעיף 49 לחוק בנק ישראל, תשי"ד—1954¹, ולאחר התייעצות עם הוועדה ובאישור הממשלה, אני מורה לאמור:

1. בסעיף 1א(א) להוראות בנק ישראל (בכסים נוילים) תשי"ח—1957² (להלן — תיקון סעיף 1א(א))

ההוראות העיקריות, במקום הגדרת "פיקדון" יבוא:

"פיקדון" — התחייבות של מוסד בנקאי במטבע ישראלי על ידי —

(1) הלוואה או פיקדון; או

(2) ערבות לפי סעיף 14ד לפקודת הבנקאות, 1941³, להחזרת כספים שנמסרו

באמצעות המוסד הבנקאי או באמצעות חברת-בת שלו בקשר לעסקת

תיווך בשטרות (להלן — פיקדון בשל תיווך בשטרות).

2. בסעיף 1א(ב) להוראות העיקריות —

(1) במקום פיסקה (3), יבוא:

"(3) (א) מסכום כל פיקדון אשר, לפי תנאיו, הופקד או שחזרו והפקידוהו,

בין במפורש ובין מכוח הסכם להארכת תקופת הפיקדון, לזמן

קצוב של לפחות ארבעה חדשים אך פחות משהו חדשים,

והמפקיד אינו רשאי לגבותו אלא בתום תקופת הפיקדון, או

בהודעה של לפחות ארבעה חדשים מראש, והוא לא גבה אותו

למעשה לפני תום התקופה שנקצבה, או לאחר הודעה כאמור,

וכן

(ב) מסכום כל פיקדון בשל תיווך בשטרות כשמועד פירעונו של

השטר נשוא התיווך הוא לפחות ארבעה חדשים אך פחות משהו

חדשים מיום ביצוע התיווך והמוסד לא פרע את ערבותו, לא

קנה את השטר מהקונה המקורי ולא תיווך במכירתו לאדם אחר,

לפני זמן פירעונו... 25%

(2) לאחר פיסקה (3), יבוא:

"(4) (א) מסכום כל פיקדון אשר, לפי תנאיו, הופקד או שחזרו והפקידוהו,

קצוב של לפחות ארבעה חדשים אך פחות משהו חדשים,

קצוב שלא יפחת משהו חדשים, והמפקיד אינו רשאי לגבותו

אלא בתום תקופת הפיקדון, או בהודעה של לפחות ששה חדשים

מראש, והוא לא גבה אותו למעשה לפני תום התקופה שנקצבה,

או לאחר הודעה כאמור, וכן

(ב) מסכום כל פיקדון בשל תיווך בשטרות כשמועד פירעונו של

השטר נשוא התיווך הוא לפחות ששה חדשים מיום ביצוע התיווך

¹ ס"ח תשי"ד, עמ' 192.

² ק"ת תשי"ח, עמ' 432; תש"ל עמ' 1045.

³ ע"ר 1941, תוס' 1, עמ' 85; ס"ח תשכ"ט, עמ' 58.

והמוסד לא פרע את ערבותו, לא קנה את השטר מהקונה המקורי ולא תיווך במכירתו לאדם אחר, לפני זמן פירעונו 15%

3. בסעיף 3 להוראות העיקריות, במקום פסקה (1) יבוא :

תיקון
סעיף 3(1)

“(1) בפיקדונות עובר ושב במטבע ישראלי בבנק ישראל —

(א) 7% לפחות מפיקדון כאמור בסעיף 1א(ב) פסקאות (3) ו־(4); וכן
(ב) 18% לפחות מכל פיקדון אחר הנוצר בסעיף 1א(ב) הכל כפי שהיו מופקדים במוסד הבנקאי בגמר יום העסקים שקדם, ובלבד שלגבי מוסד כספי המגיש דינים וחשבונות חודשיים על נכסיו הנזילים לפי סעיף 2(2) “לדרישה בדבר הגשת דינים וחשבונות”¹ יחושבו הפיקדונות שעליו להחזיק לפי הפיקדונות שהיו מופקדים באותו מוסד כספי בגמר העסקים ערב היום הראשון לחודש שחלף.”

4. (א) בסעיף זה —

הוראות
מעבר

“היום הקובע” — כ”ג באדר ב’ תש”ל (31 במרס 1970);
“חובת נזילות” — סכום הנכסים הנזילים שעל מוסד בנקאי להחזיק לפי פסקאות (3) ו־(4) לסעיף 1א(ב) להוראות העיקריות;
“חובת נזילות בסיסית” — סכום הנכסים הנזילים שעל מוסד בנקאי להחזיק ביום הקובע לפי פסקה (3) לסעיף 1א(ב) להוראות העיקריות כלשונוה לפני התיקונים על־פי הוראות אלה;
“חודש” — תקופה של ארבעה שבועות;
“אחוז ההפחתה” — עד יום כ”ז בסיון תש”ל (1 ביולי 1970) — 100%; לגבי ימי כל חודש לאחר מועד זה, כמפורט להלן:

אחוז ההפחתה	ימי החודש
92.3	הראשון
84.6	השני
76.9	השלישי
69.2	הרביעי
61.5	החמישי
53.8	השישי
46.1	השביעי
38.4	השמיני
30.7	התשיעי
23.0	העשירי
15.3	האחד עשר
7.6	השנים עשר
0	השלושה עשר ואילך

¹ י”פ תשכ”ו, עמ’ 1460; תשכ”ז, עמ’ 4, עמ’ 1484.

- "פיקדונות מוגדרים" — פיקדונותיו של מוסד בנקאי לפי פיסקאות (3) ו- (4) לסעיף 1א(ב) להוראות העיקריות, בתוספת פיקדונותיו בשל תיווך בשטרות שאינם נכללים בפיסקאות האמורות ;
- "גידול בפיקדונות מוגדרים" — הסכום שבו עולים פיקדונותיו המוגדרים של מוסד בנקאי ביום פלוני על פיקדונותיו המוגדרים ביום הקובע.
- (ב) מוסד בנקאי יהיה רשאי להפחית את חובת הנזילות שלו כל יום החל מיום תחילתן של הוראות אלה, בסכום השווה לאחוז ההפחתה שנקבע לאותו יום, כפול סכום ההפרש שבין חובת הנזילות שלו באותו יום לבין חובת הנזילות הבסיסית שלו.
- (ג) בחישוב זכותו של מוסד בנקאי להפחית גכסיו הנזילים לפי סעיף-קטן (ב), ייקטן סכום ההפרש שבין חובת הנזילות שלו ביום פלוני לבין חובת הנזילות הבסיסית שלו בסכום השווה ל-15% מהגידול בפיקדונותיו המוגדרים ביום פלוני.
- (ד) בחישוב סכום הכספים שעל מוסד בנקאי להחזיק בבנק ישראל לפי פסקה (א) לסעיף 3(1) להוראות העיקריות, יהיה המוסד הבנקאי רשאי להפחית את סכום פיקדונותיו ביום פלוני כאמור בסעיף 1א(ב) פיסקאות (3) ו- (4) בסכום השווה לאחוז ההפחתה לאותו יום, כפול ההפרש שבין —
- (1) סכום פיקדונותיו ביום פלוני, כאמור בסעיף 1א(ב) פיסקאות (3) ו- (4), פחות סכום הגידול בפיקדונותיו המוגדרים באותו יום, לבין
- (2) סכום פיקדונותיו ביום הקובע, לפי פסקה (3) לסעיף 1א(ב) להוראות העיקריות כלשונה לפני התיקונים על-פי הוראות אלה.
- פיקדון בשל תיווך בשטרות כשמועד פירעונו של השטר נשוא התיווך הוא פחות מארבעה חדשים מיום ביצוע התיווך אשר נוצר לפני יום תחילתן של הוראות אלה לא ייחשב כפיקדון לפי פסקה (2) לסעיף 1א(ב) להוראות העיקריות.

5. תחילה של הוראות אלה היא ביום ג' בניסן תש"ל (9 באפריל 1970).
6. להוראות אלה ייקרא "הוראות בנק ישראל (נכסים נזילים) (תיקון מספר 2), השם

דוד הורוביץ
נגיד בנק ישראל

תש"ל—1970.
כ"ג באדר ב' תש"ל (31 במרס 1970)

לוח "אחוזי ההפחתה" — לפי תקופות

אתון ההפחתה	התקופה	
	עד	מ'
100.0	1.7.1970	9.4.1970
92.3	29.7.1970	2.7.1970
84.6	26.8.1970	30.7.1970
76.9	23.9.1970	27.8.1970
69.2	21.10.1970	24.9.1970
61.5	18.11.1970	22.10.1970
53.8	16.12.1970	19.11.1970
46.1	13.1.1971	17.12.1970
38.4	10.2.1971	14.1.1971
30.7	10.3.1971	11.2.1971
23.0	7.4.1971	11.3.1971
15.3	5.5.1971	8.4.1971
7.6	2.6.1971	6.5.1971
0.0	ואילך	3.6.1971

נספח ג' לחזור מספר 296/06 —
נספח לדו"ח על נכסים נזילים

שם המוסד : _____
דוח לשבוע המסתיים ביום _____

חישוב סכום ההפחתה מהנכסים הנזילים שיש להחזיק

חובת הנזילות	שיעור הנזילות %	ממוצע יומי של פיקדונות מוגדרים	
_____	25	_____	פיקדונות לזמן קצוב : 6-4 חודשים
_____	15	_____	6 חודשים ויותר פיקדונות בשל תיווך בשטרות : עד 4 חודשים
_____	25	_____	6-4 חודשים
_____	15	_____	6 חודשים ויותר סך-הכל
(-)			חובת הנזילות הבסיסית סכום הפרש
_____		(-)	סך-כל הפיקדונות המוגדרים ביום הקובע הגידול בפיקדונות המוגדרים סכום הפרש (נטו)
(-)	15	_____	
_____ מסכום הפרש (נטו) _____ ל"י			סכום ההפחתה — %

דוגמה ג'		דוגמה ב'		דוגמה א'				
יום בתקופה 26.8.70-30.7.70		יום בתקופה 26.8.70-30.7.70		יום בתקופה 1.7.70-9.4.70		מ"4.70 ואילך	היום הקובע 31.3.1970	
חובת הנזילות	פיקדונות מוגדרים	חובת הנזילות	פיקדונות מוגדרים	חובת הנזילות	פיקדונות מוגדרים	שיעור הנזילות	חובת הנזילות הבסיסית	פיקדונות מוגדרים
דוגמאות לחישוב הגירעון המוכר בנכסים נזילים								
פיקדונות לזמן קצוב								
125	500	100	400	50	200	25		6-4 חודשים
300	2,000	285	1,900	195	1,300	15	150	1,000
							—	1,500
פיקדונות בשל תיווך בשטרות :								
—	—	—	—	—	500	—		עד 4 חודשים
25	100	25	100	100	400	25		6-4 חודשים
15	100	15	100	15	100	15		6 חודשים ויותר
465	2,700	425	2,500	360	2,500		150	2,500
סך-הכל								
-150		-150		-150				
חובת הנזילות הבסיסית								
315		275		210				
	-2,500		-2,500		-2,500			
סכום הפרש								
-30	200	—	—	—	—	15		
סך-כל הפיקדונות המוגדרים ביום הקובע								
285		275		210				
הגידול בפיקדונות								
סכום הפרש (נטו)								
84.6%		84.6%		100%				
241 ל"י		233 ל"י		210 ל"י				
אחוז ההפחתה								
סכום ההפחתה (הגירעון המוכר)								
דוגמאות לחישוב ההפחתה של פיקדונות החייבים ביתרה המינימלית								
פיקדונות לזמן קצוב ופיקדונות בשל תיווך בשטרות לתקופה של 4 חודשים ויותר								
בניכוי : הגידול בסכום הפיקדונות המוגדרים (כנ"ל)								
פיקדונות לזמן קצוב של 6 חודשים ויותר ביום הקובע (כנ"ל)								
2,700		2,500		2,000				
	200		—		—			
-1,200	1,000	-1,000	1,000	-1,000	1,000			
סכום הפרש								
1,500		1,500		1,000				
אחוז ההפחתה								
84.6%		84.6%		100%				
1,269 ל"י		1,269 ל"י		1,000 ל"י				
הסכום שיש להפחית מהפיקדונות החייבים ביתרה מינימלית בשיעור של 7%								

הוראות בדבר נכסים נזילים – החלת הוראות על תיווך בשטרות

1. בהמשך לחוזר מספר 296/06 מיום כ"ד באדר ב' תש"ל (1 באפריל 1970) הנני מתכבד להודיעכם, כי בעקבות קשיים טכניים שנתגלו בחלק מהמוסדות הבנקאיים במיזן יתרות התיווך בשטרות לפי תקופות, הוחלט לשנות את הוראות המעבר בענין זה. מצורף בזה נוסח מתוקן של עמוד 5 לנספח א' לחוזר הנ"ל ואודה אם תחליפו אותו עם הנוסח הקודם שבטל.

2. במקום סעיף 7 לחוזרי הנ"ל יבוא:

"7. על המוסדות הבנקאיים לסווג את יתרות התיווך בשטרות שנוצרו לפני ג' בניסן תש"ל (9 באפריל 1970), לשלוש קבוצות לפי אורך התקופה שבין היום הקובע – כ"ג באדר ב' תש"ל (31 במרס 1970) – לבין זמן פירעון השטר כדלקמן:

(א) עסקות לתקופה של פחות מ-4 חודשים;

(ב) עסקות לתקופה של 4 חודשים לפחות, אך פחות מ-6 חודשים;

(ג) עסקות לתקופה של 6 חודשים ויותר.

לגבי עסקות תיווך בשטרות שיווצרו מיום ג' בניסן תש"ל (9 באפריל 1970), יהיה על המוסדות לסווג את היתרות לשלוש קבוצות כנ"ל לפי אורך התקופה שבין ביצוע עיסקת התיווך לבין זמן פירעון השטר.

3. אחרי סעיף 17 לחוזר הנ"ל יבוא:

"18. לאור העובדה שבתקופה מ-9.4.70 עד 1.7.70 ניתן יהיה להפחית גירעון מוכר בשיעור של 100 אחוזים וכדי למנוע עבודה מיותרת במיזן לפי תקופות של כל הפיקדונות בשל תיווך בשטרות שנוצרו לפני תקופה זו, אין לכלול בתקופה זו את הפיקדונות בשל תיווך בשטרות שנוצרו לפני 9.4.70 בדו"חות על הנכסים הנזילים. בנספח לדו"ח על הנכסים הנזילים (נספח ג') יש לכלול בתקופה זו בטור הראשון את ס"כ הפיקדונות בשל תיווך בשטרות שנוצרו לפני 9.4.70 (ללא מיזן לפי תקופות) ואין לחשב לגביהם את חובת הנזילות בטור השני.

החל מיום 2.7.70 יש למיין את יתרת הפיקדונות בשל תיווך בשטרות שנוצרו לפני 9.4.70 בהתאם לאמור בסעיף 7 לעיל, ולכלול אותם בדו"חות על הנכסים הנזילים ובנספחים אליהם. פיקדונות בשל תיווך בשטרות שיווצרו מיום 9.4.70 ואילך, ימויננו בהתאם לאמור בסעיף 7 לעיל, ויש לדווח עליהם מאתו תאריך."

4. בדוגמה ג' בנספח ד' נפלה לצערי טעות. סכום הפיקדונות לתקופה של 6 חודשים ויותר צריך להיות — 2,000 ל"י במקום — 2,500 ל"י.

בכבוד רב,

ש' מרגלית — עוזר המפקח
בשם המפקח על הבנקים

כ"ח באדר ב' תש"ל
5 באפריל 1970

¹ הכוונה לעמוד 5 בטופס המקורי, הוזה לסעיף 2 קטע שני ואילך בנספח א.

תיקון לנספח א', עמוד 5 בטופס המקורי :

(ה) לגבי פיקדון בשל תיווך בשטרות שנוצר לפני היום הקובע, ייחשב היום הקובע כיום ביצוע התיווך.

(ו) פיקדון בשל תיווך בשטרות אשר נוצר לפני יום תחילתן של הוראות אלה, כשמועד פירעונו של השטר בשוא התיווך הוא פחות מארבעה חדשים מהיום הקובע, לא ייחשב כפיקדון לפי פיסקה (2) לסעיף 1א(ב) להוראות העיקריות.

תחילה 5. תחילתן של הוראות אלה היא ביום ג' בניסן תש"ל (9 באפריל 1970).

השם 6. להוראות אלה ייקרא "הוראות בנק ישראל (בכסים נזילים) (תיקון מספר 2), תש"ל — 1970".

דוד הורוביץ

נגיד בנק ישראל

כ"ו באדר ב' תש"ל (3 באפריל 1970)